

OUD-LEERLINGENORGANISATIE
van
HET AMSTERDAMS LYCEUM

Redactie OLO-bulletin

Donald Koppel
Oostelijk Halfroond 42
1183 GB Amstelveen
tel.: 020-6452772

OLO-secretariaat

Paula van Cleef-Joachimsthal
Heinzestraat 25
1071 SL Amsterdam
tel.: 020-6719159
fax : 020-6648529
e-mail: pvancleef@freeler.nl

OLO-bestuur

Piet Boekel
Marijke ten Bosch-Blase
Paula van Cleef-Joachimsthal
Derk Kappelle
Maarten Lemberger

bankrekening OLO:
46.78.07.493 Warmond

foto's aula: Betty van Cleef
foto's pag.21: H.C. Deinema en Hester Martin (G2A)

lay out/DTP: Leszek Sczaniecki
druk: F. Vonk

Het Amsterdams Lyceum

Valeriusplein 15
1075 BJ Amsterdam
tel. 020-5747744
fax 020-6756861
het@amsterdamslyceum.nl
www.amsterdamslyceum.nl

Diesviering 26 februari 2005

"Het ware beter als velen zwegen"

Onze voorzitter, die kennelijk nog moet wennen aan zo'n exotische naam, kondigt tegen kwart voor vier Aboutaleb aan. Achmed Aboutaleb is zo beltefd Piet niet te verbeteren.

Ik heb met het verhaal van de wethouder van onderwijs een probleem. De meeste sprekers praten makkelijk een half uur vol zonder iets te zeggen; dat vat lekker makkelijk samen. U begrijpt het al: Aboutaleb heeft niet alleen gesproken, maar ook veel gezegd. En wat hij zei beviel mij, en vrijwel alle aanwezigen, zeer. Was hier de 'zwartman' die zei wat de 'witman' graag wilde horen? Nee, hier stond iemand, die dagelijks met zijn haarzen in de modder van de multiculturele samenleving staat en daarover ook nog goed had nagedacht, en ergens voor stond.

Spreker was enige weken geleden - in functie - al de gast van rector Schoonveld, naar aanleiding van het 'categoriaal gaan' van Het Amsterdams. De zaal rondspiedend constateert hij een weldadig 'Zwitsersleven' gevoel.

Aboutaleb heeft op school een b-opleiding gevolgd en kan integreren en differentiëren, maar dat maakt je nog niet tot een verantwoordelijk burger. Maatschappelijke binding staat centraal in zijn verhaal. Die maatschappelijke vorming en binding is van doorslaggevend belang voor het onderhouden van de rechtsstaat.

De rechtsstaat kan zo maar van het ene op het andere moment in gevaar komen. Hij beschrijft de 2de november.

" 's Ochtends gewoon naar kantoor, en dan wordt om kwart voor negen Van Gogh geveld, en blijkt een half uur later, dat de dader een Marokkaan is. De discussie over de besteding van vijftig onderwijsmiljoenen, die op het programma stond is in een half uurtje tijd volstrekt niet meer belangrijk".

Hij heeft het ook over de vele schreeuwers naar aanleiding van Van Gogh. "Mensen zouden eens moeten leren eerst tot tien te tellen voor zij wat zeggen". Hij hekelt de 'soundbite' cultuur: "het ware beter als velen zwegen".

"In Amsterdam wonen 120.000 Marokkanen, waarvan er bijvoorbeeld 120 niet deugen. Uiteraard moet je die 120 zien te pakken. Maar hoe doe je dat?"

Door de overige 120.000 te binden. Die mensen moeten door het optreden van de kwalijke elementen wat te verliezen hebben. Als zij zich uitgekotst voelen hebben ze geen belang bij een oplossing. Als de meerderheid van de goeden niet gebonden wordt kun je eindelijk zoeken en spoor je de kwalijke elementen niet op".

Zijn devies is: solidariteit en eerlijk delen.

Wij herkennen hier de socialist.

Aboutaleb hekelt de gemakkelijke kritiek op Cohen.

"Zelfs het vaak belachelijk gemaakte 'de boel bij elkaar houden' is niet eens een oorspronkelijke gedachte van Cohen, maar van Den Uyl".

Hij hekelt het kabinetsbeleid: wel 50 miljoen besteden aan bestrijding van terreur, maar nul euro aan het binden van mensen.

Collega wethouder Daco Stadig noemt hij een "stenen stapelaar".

"Zo'n Noord-Zuidlijn is best belangrijk, maar investeringen in 'human capital' hebben toch mijn voorkeur.

In Amsterdam gaat 1 miljard de grond in, en 5 mln wordt er aan onderwijs besteed.

Dat is de bottleneck".

Aboutaleb refereert ook aan Israël, waar groente en fruit uit woestijnzand is gemaakt, dat een groot technologisch en intellectueel potentieel heeft, maar door gebrek aan stabiele omgeving - oorlog met burea en Palestijnse intifada - een arm en bedroefd land is geworden.

Ook aan de joden in Nederland besteedt hij nog enige aandacht.

Hun emancipatie heeft honderden jaren geduurd.

"In eerste instantie hield men zich - onder rabbinale leiding - afzijdig en regelde zo veel mogelijk in eigen kring.

Kan van de Marokkanen geëist worden dat in één of twee generaties te doen?"

n.b. van de optekenaar: de joodse gemeenschap was honderden jaren lang gedwongen om alles in eigen kring te doen bij afwezigheid van burgerrechten.

Het (gebrek aan) onderwijs is een hoofdprobleem. "Gebrek aan taalbeheersing wrekt zich op elk terrein. Dat leidt tot een oververtegenwoordiging in de Bijstand en de WW".

De wethouder van onderwijs zou graag veel meer geld hebben om de achterstanden op een redelijke termijn te kunnen inlopen. En dat geld ontbreekt dus. Verder is het optreden tegen intolerantie (van beide kanten?) essentieel, maar er moet wel een solide basis zijn, en die bestaat uit:

- de Grondwet, en
- waarden en normen

Naast optreden tegen intolerantie is de erkenning van diversiteit van belang.

Aboutaleb heeft weinig goede woorden over voor het optreden van Hirsi Ali. Hij hekelt haar aanvallen op wat hij 'Het Boek' noemt. Ook in dit geval geldt: "zwijgen is soms beter dan praten".

De politiek zou zich niet met 'Het Boek' moeten bezig houden, maar met de lieden die de Koran misbruiken voor hun eigen kwalijke doeleinden:

"geloof is niet voor politici".

Na een korte samenvatting van het voorgaande besluit Aboutaleb zijn gedreven betoog. Een warm en welgemeend applaus wordt zijn deel, alsmede een fraai boekje. Er worden nog wat vragen gesteld en beantwoord.

Na afloop vraag ik om toezending van de tekst per e-mail. Aboutaleb laat mij een stuk of drie A-viertjes zien en vijf in de marge gekrabbelde regels: "die krabbel was mijn verhaal, daar heeft u helemaal niets aan".

Voor de zekerheid had ik ruim een half uur ook flink gekrabbeld.

Hopelijk met een nog enigszins herkenbaar resultaat.

D.H. Koppel (1962)

De OLO heeft namens haar leden als dank voor de presentatie van de heer Aboutaleb een bedrag overgemaakt voor het door hem beheerde fonds ten behoeve van kinderen in Afrika. Momenteel is men bezig via dit fonds een waterpomp in een van de dorpen te installeren.

Links Donald Koppel, met blocnote voor het 'krabbelen' tijdens de toespraak van Ahmed Aboutaleb.

“We gaan categoriaal”

Na het schoollied - met dank aan Polo de Haas - neemt onze gastheer het woord. Het kost nog enige moeite om het geluid van het ontkurken van flessen wijn te boven te komen, maar het lukt. De rector heet speciaal Anita Leeser-Gassan welkom, als oud-leerlinge en als lid van het schoolbestuur.

Aan beroemde Lyceïsten is nooit gebrek.

Deze keer wordt aandacht besteed aan de financier van het verzet Wally van Hall (broer van Gijs). De aanleiding is een prachtige tv-documentaire.

Schoonveld zou best eens een documentaire over ons 'icoon' Gunning gemaakt willen zien.

Hij had nog contact met Ethie Gunning, omdat hij op zoek was naar foto's van de dienstwoning, die hij overigens niet aantrof. Maar uit de mond van Ethie hoorde hij toch genoeg om de dienstwoning enigszins in de oorspronkelijke staat te herstellen. Kopieën van de dagboeken van haar vader mag hij in bruikleen hebben. Als grondslag voor die documentaire?

Voor ons staat een tevreden rector:

- de schoolclubs groeien,
- er is zelfs een (oud-leerlingen roeiers) amici tridentis,
- onze school is 's avonds (als monument) prachtig verlicht; komt dat zien!
- de Aula-Commissie is actief en aanwezig.

Voor ons staat ook een ambitieuze rector:

De school is bezig zich te herprofilieren naar boven toe.

Na de afbouw - eufemisme voor versterving - van de Mavo-afdeling wordt nu ook begonnen met de afbouw van de Havo-afdeling.

De school krijgt naast het Fast Lane English en het Trajecto Español nu ook een Corso Italiano.

Het Amsterdams was het 1ste Lyceum en is nu tevens het laatste echte Lyceum.

Met het verdwijnen van mavo en havo ontstaat er (letterlijk) ruimte voor de beoogde doelgroep: kinderen met een behoorlijk hoog potentieel.

Het uitloten van leerlingen die de school graag had willen hebben was hem al jaren een doorn in het oog.

De rector zet Paula van Cleef in het zonnetje, die in 2004 voor haar vele met zo veel inzet bedreven vrijwilligerswerk een 'lintje' kreeg.

Dit brengt mij (DHK) tot een dringende oproep aan onze oud-leerlingen. Het OLO-bulletin is het vehikel dat al bijna twintig jaar de OLO voorttrekt. Zonder het Bulletin ontvangt u jaarlijks op z'n best slechts een lijst met (hopelijk up-to-date) adressen van oud-leerlingen. Onze eigen ledenlijst zal bij gebrek aan bindingsmiddel - ons bulletin - eerder dalen dan stijgen. De vraag is: wilt u dat? Als u dat niet wilt moeten er mensen komen die de kar van het secretariaat op termijn - na een inwerkperiode - definitief van Paula (als supervisor?) kunnen overnemen. Het is bijna twintig jaar geleden dat een groepje van circa vijftien mensen - gesteund door de rector - het initiatief nam de overleden OLO succesvol te reanimeren. Nu de OLO volwassen en sterk is moet die behouden worden, maar dat gaat dus niet vanzelf. Naast kopij zoeken wij dus vooral menskracht. Een website is in ontwikkeling, maar ook die moet beminst worden. Meld u!

Ik moest de diesborrel tegen vijf uur verlaten. Het was behoorlijk druk, en gezellig ook - met dank aan het muziektrio. Tot volgend jaar dus, en daarna het 90 jarig bestaan van ons goed, ons trouw Lyceum.

Donald Koppel

Onder toezicht van de rector helpt Paula van Cleef met het dateren van de foto's die Warner Moll in zijn vaders archief heeft gevonden.

Bezoekers Diesviering 26 februari 2005

1939	Henk Wamers	Wout van Willigen	
1942	Greetje Haijema-Barnes
Han van der Linden-Schadd	1953	Bun van Willigen
Frits Avis-Burb
Sony Roothaan
Susanne Visser-Rosema
Ewout van Dishoeck
Peter Molenaar
John Werner
Anita Loeser-Gaasman
Attie van Hall
Edith Fekkes-Hamburg
1943	Nelle Spitz-van Oss
Paula van Cleef-Joachimthal	1954	Gouke van der Wal
Eegie Boerman
Ans Bax-Teseveld
Els Zwolsman-Krol
Marianne David-Müller
Betty Storm-Polet
1944	Ab Meusing	1955	Barje Vos-Olyslager
Meinard Noothoven van Goor
Kitty van der Hage-Rens
Mary-Ann Boon-van Hall en echtgenoot
1946	Debby Hakker
Ena Verrijn Stuart-Abas
Willy Zeverijn
Peter Meijer	1956	Elselies La Lau
Knud Dominicus van den Busche
Anneke Kneegmans
1947	Gerrie van der Werff
Karel Nijkerk
Hetty van IJendoorn-Schäffer	1957	Anneke Schandstok-Stradmeijer
Géa Kok
1948	Leo Vollbracht
Rob van Walree
Wouter Veldhuizen
Frits Goes
Hetty Donselaar-Vollbracht
Kees van Steenderen
Ernst van Gelderen	1958	Erica Schokking-Harmsen
Alke Witte
Carla Kluiters-van Weeren
Reina Spier-van der Woude
Cornelise Kok
1949	Nan van Halm-van Nierop
Ariane Amsberg
Lies Lisser-Elion + echtgenoot	1959	Danielle Sajet
Paula Fernandes
Wim Lohman
Georgina Hes-van Voolen en echtgenoot
1950	Corry Vollbracht-Muller
Dick Schwarz
David van Huizen
Magda van Meurs-Westerveld
Bob Doyer	1960	Koos Phillips
Hein Waaijer
1951	Wim Leeuwenburgh
Hans van Laer
Theo Allis
Paul Horsman
Roel Sooting
Aris Aarsen
Olga Advokaat-Coebergh
Fer Volkens
Bob Stoppelsteen
Nan de Roy van Zuydevijn-van Gulden	1961	Rob van der Laarse
1952	Crit Horsman
Pieter Roodzant
Poló de Haas	1962	Donald Koppel
Martija Hogeweg
Thea Dukkens van Erden

*Polo de Haas begeleidde ons weer bij het Schoollied,
dat vol enthousiasme staande werd gezongen*

- 1963 Piet Boekel en echtgenote
Matijke ten Bosch-Blase
Jolien Fokma-Maschlaupt
Wannat Moll
Lia van der Laarse-Sikema
Dolly Bönnekamp
Fred Duin
- 1964 Hidde Bok
- 1965 Ria van den Berg
Evert Bekol
Romée Labbers
- 1966 Elma Levij van Vinninghe-Lalk
Doortje Teske-Gunters
- 1967 Maarten Lemberger
Derk Kappelle
Ellen Mackaay-Cramer
Vivian Colland
- 1968 Dik van Mourik

- Wim Waltman
Reinout Hegeweg
Judith Lubbers
Kees de Vries
Max Gerschtanowitz
- 1970 Jenny Smeiro
Petra Schraa
Marian du Pon
- 1972 David Korthals Altes
- 1973 Christophe Thole
Marian van Mourik
- 1974 Rob Greve
- 2002 Philip Hermarij
- Dr. R. Schoonveld, rector
Mevr. E.A. Willems-Lantinga
Mevr. T.J. de Jong
Drs. P. Schraa

*Ewout van Dishoeck toont zijn album "Herinneringen aan mijn schooltijd op Het Amsterdams
Lyceum" (1947-1953). Dit bevat behalve veel herinneringen aan het schoolleven en foto's van
de Drietand ook documentatie over de opnamen van "Uitru", de afscheidsfilm voor Gunning uit
1952, waarin Ewout de hoofdrol speelde. De rector liet het boek kopiëren voor het schoolarchief.*

Toen de heer Schoonveld op 26 februari de oud-leerlingen in de aula toesprak, kon hij nog geen resultaat melden van de inschrijvingen voor het nieuwe schooljaar. Inmiddels is de aanmelding achter de rug en hierover schreef hij onderstaand verslag in *MIDDEDELINGEN* nr. 3 van april 2005.

Van de rector

Het vwo-aanbod in Amsterdam en de aanmelding

Het was een roerig half jaar in het Amsterdamse onderwijs. Vooral roerig achter de schermen, bij de beslissing die iedere school moest nemen naar aanleiding van de mededeling van de zelfstandige gymnasia, dat werd gestreefd naar een vierde zelfstandig gymnasium in Amsterdam. De vraag naar categoriaal gymnasiumonderwijs was volgens de gymnasia zo groot, dat de komst van een vierde gymnasium de enige oplossing zou bieden.

Wij zagen de komst van een vierde gymnasium als een mogelijke bedreiging voor onze vwo-afdeling en besloten mede daarom afgelopen najaar de havo-afdeling te gaan bouwen. Deze beslissing werd bovendien sterk gevoed door het onaangename gevoel dat de omvang van onze overaanmelding ons gaf: de afgelopen paar jaar moesten er bij elkaar meer dan tweehonderd leerlingen worden uitgeloot wegens te grote belangstelling voor onze school.

Nu het stof na de eerste aanmeldingsperiode is neergedaald, is duidelijk geworden dat we een goede beslissing genomen hebben. De belangstelling voor onze school, en overigens ook voor de drie traditionele gymnasia, was zeer groot: Alle vier de scholen hebben een overaanmelding.

Gelukkig was onze overaanmelding slechts ongeveer 30 leerlingen, waardoor wij de maatregel konden nemen eenmalig een brugklas meer te nemen om op die manier uitloten te voorkomen. Of dat de komende jaren ook zal lukken is zeer de vraag.

Eén ding is met dit alles wel duidelijk geworden: wij hebben afgelopen najaar de goede beslissing genomen. Nu kunnen we er zeker van zijn al ons vwo-aanbod goed te handhaven: zowel gymnasium als atheneum, met ruime mogelijkheden van aanvulling met een versterkte moderne taal, Engels, Spaans of Italiaans. Hiermee zijn we de enige school in Amsterdam met een compleet vwo-aanbod en kunnen we onze aandacht richten op verdere verbetering daarvan.

Roel Schoonveld,
rector

"...Het regentschap heeft mij zelfvertrouwen gegeven..."

door Martin Hartog (1932)

Paula van Cleef heeft mij - de oudste voormalige Regent -, gevraagd om het een en ander te schrijven over mijn ervaringen van die tijd. Niet zo gemakkelijk om over jezelf te schrijven als je al meer dan 70 jaren in Amerika hebt geleefd en je computer geen Hollandse spel check heeft.

Het cursusjaar 1931-1932 was een drukke tijd. Eigenlijk had Wim van Wijngen - later dominee van Wijngen en een hele bijzondere man - Regent moeten zijn, maar hij had het te druk. Wim was mijn linker en rechter hand. Er was veel werk te doen. Het begon meteen al toen Wolkenland was afgebrand en er een veiling werd gehouden in de aula om geld in te zamelen voor de opbouw. Dat was mijn eerste en laatste keer als veilingmeester. Ik was daar niet erg goed in en gelukkig nam iemand anders die taak vlug over. Met een klein gedeelte van dat geld hebben wij met grote moeite een echte Indische gamelan gevonden en deze met in het midden het opschrift "Ick Dien" aan het Lyceum geschonken. Ik ben altijd benieuwd geweest of deze de oorlog heeft overleefd...

Daarna, gedurende de Kerstvacantie, had ons DB een uitnodiging van het DB van het Kennemer Lyceum in Overveen om hun jaarlijks feest bij te wonen. Wij nodigden hen altijd uit om op onze Dinsdag te komen. Ik was nauwelijks weer thuis of ik kreeg een oproep om meteen bij Gunning te komen. Ik had niet eens tijd gehad om iets verkeerd te doen. Maar Dr.Gunning had een klacht gekregen van Dr.De Vletter, Rector van het Kennemer Lyceum. Het probleem: de mouwen van de meisjes waren te kort! En wij hadden de elite van het vrouwendom van ons Lyceum meegenomen.

Toen aan het werk voor de 15de Dinsdag, het 3de Lustrumjaar. Theo van Raalte schreef een prachtige revue met als "pièce de resistance" een sprong van onze Lyceumgeest in de vorm van Wim van Wijngen, gekleed in zilver en blauw, op het toneel. Voor de volgende avond voor de hogere klassen en oud-leerlingen hadden wij een klein aapje gehaald voor de Sprong. Dat aapje, gekleed in zilver en blauw, misschien van de schrik, deed nog een paar extra andere dingen op het toneel. Het geheel was eigenlijk geen groot succes en achteraf gezien was ik niet erg trots op dat idee. (Wel was ik er trots op dat ik een tennisbal over het Lyceum kon gooien!).

Voor die avond had ik ook stiekem met de medewerking van de secretaresse van Gunning alle oude klasseboeken nagekeken, want sommige leraren, vooral Kalff, hadden soms prachtige tekeningen en caricaturen erin getekend. Dat hebben wij op een

doek vertoond. Gunning heeft nooit geweten hoe wij daar aan gekomen zijn, maar er werd veel gelachen.

Vele jaren later, toen Gunning op zijn tocht door Amerika van de eene oud-leerling naar de andere werd gebracht, logeerde hij ook een paar dagen bij ons thuis. Hij was nauwelijks in onze woonkamer of hij zag mijn Regentenpenning in een kast liggen en zei toen tegen mijn vrouw (een Kennebec Lyceïste): "Kind, dat had je wel kunnen oppoetsen." Hij vertelde haar ook dat ik soms dingen deed "op een vreemde manier." Ik heb hem toen meegenomen naar onze Middelbare school. Hij kwam 's middags doodnoot terug, zakte in een gemakkelijke stoel en zei: "Als wij het goede van onze twee systemen maar bij elkaar konden passen." Hij was jammer genoeg te moe om daar verder op door te gaan.

Zo'n 15 jaar geleden vroeg diezelfde Wim van Wijngen of ik misschien alle oud-leerlingen in Canada en Amerika zou willen opsporen voor de O.L.O. Nou dat is een leuke taak geworden met heel veel correspondentie, zelfs met Guam en Hawaï. Met het resultaat dat gedurende het 15de Lustrumfeest in het Concertgebouw in Amsterdam velen elkaar weer ontmoet hebben, met soms interessante gevolgen.

Wat heeft het Regentschap voor mij gedaan? Het heeft mij een zelfvertrouwen gegeven dat ik eigenlijk nooit had en het besef dat als er iets belangrijks gedaan moest worden, het 't beste was om het maar zelf te doen. Van Delft (Latijn en Grieks) een unieke man, zowel in kleding als docent en persoon, noemde mij "een advocaat voor kwaai zaken". En eigenlijk had hij gelijk. Want tot nu toe, als ik iets zie dat verkeerd is in onze kleine gemeenschap hier, moet ik mijn grote neus er bij halen. Fout is fout, zelfs als ik er zelf geen belang bij heb. Mijn vrouw vindt dat ik daar maar mee moet ophouden, maar ik kan het niet laten, het houdt mij in leven.

Eens Lyceïst, altijd Lyceïst!
Proficiat!

Martin Hartog (1932)
fmhartog@juno.com

*Het DB cursusjaar 1931/32 (foto uit archief van Martin Hartog)
Van: Ru Kerkhoven, Bé Hollerman, Martin Hartog, Fred Feldmann, Wim van Wijngen*

HALO 1931/1932

Uit de artikelen die tijdens het regentschap van Martin Hartog in Halo verschenen, kunnen we opmaken dat het inderdaad een drukke periode voor hem is geweest, wat hem blijkbaar niet heeft belet om ook nog zijn diploma gymnasium te behalen.

Wolkenland

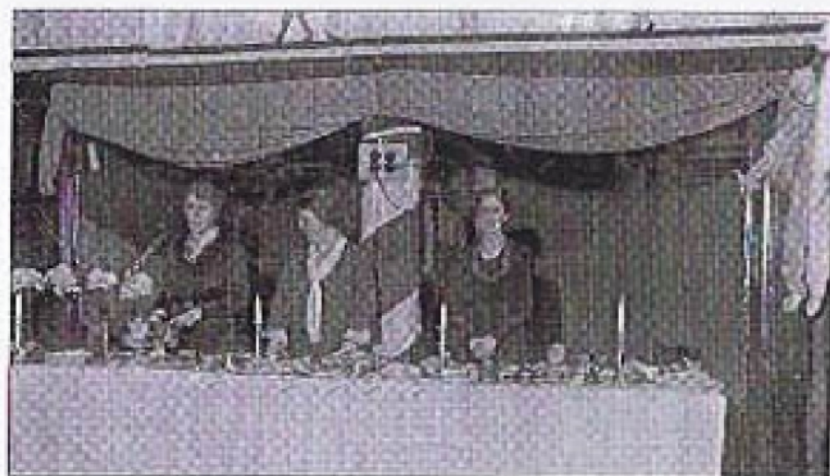
Slechts enkele maanden nadat Wolkenland was aangekocht als schoolbuitenhuis, werd het op 5 augustus 1931 door brand verwoest. Voor de herbouw moest geld worden bijeengebracht en voor dat doel werd een 'Wolkenland Commissie' ingesteld. Er kwamen bouwplaten van het nieuwe ontwerp, die de leerlingen voor 40 cent per stuk moesten zien te slijten aan ouders, familie en kennissen. Er kwam een verloting en een fancy fair: 'tot verhooging van de gezelligheid is er een gramofoon ingehuurd.'

Toch verliep de voorbereiding niet helemaal volgens plan. Er waren stemmen opgegaan onder de leerlingen dat het ongepast was om in deze crisistijd geld in te zamelen voor de bouw van een schoolbuitenhuis; velen vonden het niet in den haak dat wij, leerlingen van het Amsterdamsch Lyceum, die in dezen moeilijken tijd toch al zooveel vóór hebben op talloze anderen, meehelpten tot den wederopbouw van een buitenhuis wat in den grond van de zaak voor onszelf toch weer een genoegten te meer wordt!

Tijdens een 'vergadering van klasseraden' eind 1931 nam de rector het woord om de tegenstanders op andere gedachten te brengen. Dat was de heer Gunning wel toevertrouwd en zijn reactie was dat het 'zeker geen luxe is, maar dat Wolkenland werkelijk een noodzakelijkheid is, juist in dezen moeilijken tijd'.

Het zou immers tevens een jeugdherberg zijn, waar fabriekskinderen voor heel weinig geld van de gezonde buitenlucht konden genieten.

Zijn argumenten bleken echter niet steekhoudend genoeg om de tegenstanders te overtuigen. Een voorstel van één van de leerlingen om 20% van de opbrengst van de Wolkenlandactie aan het Crisiscomité te schenken trok hen tenslotte over de streep en zo kon Martin Hartog in Halo van 19 maart 1932 berichten dat er f 160,- aan het Crisiscomité was overgemaakt.

Mevrouw Voorzanger (l) en mevrouw Gunning (midden) achter de theetafel tijdens de fancy fair ten bate van Wolkenland

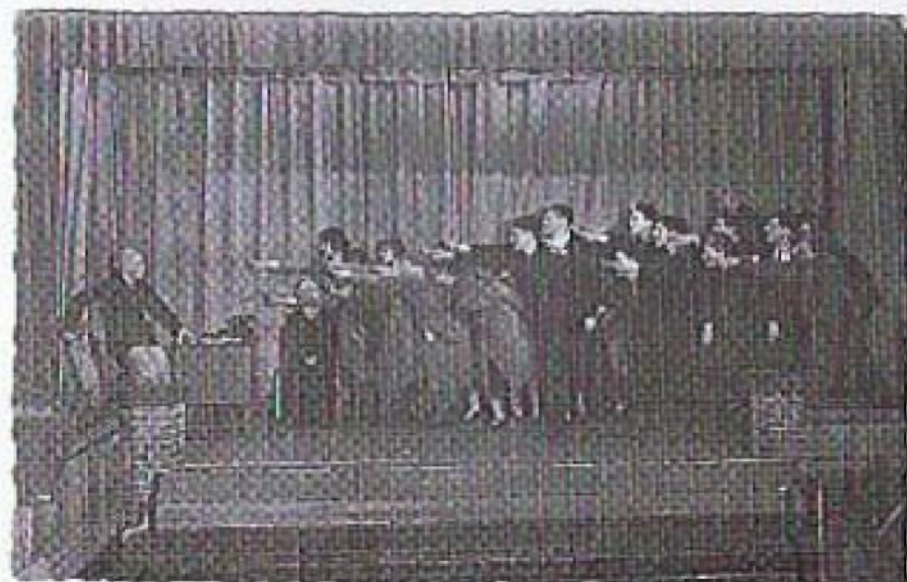
Viering Derde Lustrum op 13 februari 1932

De Lycoumrevue 1932, die Martin zich nog goed kan herinneren, werd voorafgegaan door 'Crisisjaar 1950, een Leekenspel in 2 bedrijven door de Toneelclub'. Dit stuk - geschreven en geregisseerd door de toen vijfde klasser Kurt Leoni, die zelf één van de hoofdrollen speelde - maakte grote indruk en zou nog lang onderwerp van gesprek zijn op school. De korte inhoud werd afgedrukt in Halo en de toekomstblik van Kurt zou zelfs nu nog als onderwerp van een toneelstuk kunnen dienen.

De Lycoumrevue 1932:

Wim van Wijgen als de zojuist aan een touwvladder vanaf het balkon afgedaalde Lyceumgeest, omringd door de 'Lycoum-engeles'.

Crisisjaar 1950

Kurt Leoni (links), belaagd door 'het opstandige volk'

Op 31 maart j.k. is mevrouw Klauwers overleden. Zij doceerde klassieke talen op onze school van 1950 tot 1962 en van 1970 tot haar afscheid in 1982. In de tussentijd was zij werkzaam op het Amsterdamse Vondelgymnasium.

De heer Schraa haalt herinneringen op aan zijn oud-collega.

Ter herinnering aan Mariette Klauwers

Erg geschokt was ik door het bericht dat mijn jarenlange collega en vriendin Mariette Klauwers was overleden. Natuurlijk word je altijd getroffen door het doodsbericht van iemand die je hebt gekend, maar dit greep me diep aan.

Een aantal jonge collega's vormde sinds begin jaren vijftig een hecht groepje in de docentenkamer, zoals Lulofs, Van Heusden, Van Wijnkoop, mijn persoon, Ans Crevels en de enige die ouder was, Friede van Katwijk.

Met Friede en Mariette werd de band nog hechter, omdat wij gingen meedoen met het jaarlijkse diëstonoel, later veelal éénakters van Mariette en mij onder regie van Friede.

Zo kon ik later smakelijk vertellen over 'Het reisje naar Biarritz', waarbij ik tijdens de eerste voorstelling 'als een wekker afliep'. Omdat ik ook de leerlingenrevue leidde, was ik doodmoe, maar de tekst - die ik eigenlijk maar oppervlakkig kende - liep goed, evenals mijn opgewonden spel.

Toen Mariette en ik even 'af' waren, verweet ze me terecht dat ik haar 'weg' speelde. Toen ochter de volgende avond tijdens de tweede voorstelling mijn tekst haperde en dus ook mijn spel, zei ze: 'Zo is het veel beter'.

*Mevrouw Klauwers in 1962
(foto Hein Hamps)*

Mariette was een bijzondere vrouw, ook al omdat ze zelf nadrukkelijk niet bijzonder wilde zijn. Ze had dat harde, nuchtere verstand, wars van opsmuk en 'Rechtshabere'. Ze was heel intelligent met een fijn gevoel voor humor, maar tegelijk heel bescheiden, eigenlijk 'te'. Ze verhoef zelden haar stem, ook in de klas, waar ze rustig en geordend les gaf. Toen ze ook enkele jaren in een Athenaeumklas Latijn gaf, stimuleerde zij de leerlingen door over voetbal te praten, waar ze veel van af wist.

Tijdens docentenvergaderingen zei ze ongevraagd weinig en over anderen uitte ze zelden een oordeel.

Ans Crevels vertelde mij, dat toen Mariette en zij met vakantie waren, Mariette op haar vraag wat ze de volgende dag zouden gaan doen, steevast antwoordde: "Wat jij wil". Ik denk dat die bescheidenheid samenhang met haar jeugd, waarin ze - zoals ze zelf zei - vier of vijf vaders had gehad, ook haar oudere broers bevaderden het enige zusje in het traditionele rooms-katholieke gezin. Ze kreeg pas heel laat haar volledige onafhankelijkheid omdat haar moeder tot op hoge leeftijd beslag op haar legde. Ze kon daardoor nooit op collega-avonden blijven of met ons aan allerlei meedoen, want ze moest naar haar moeder.

Het is begin jaren zeventig aan haar initiatief te danken geweest dat de Rome-reizen zijn ontstaan.

Toen ik een paar jaar geleden met haar in de auto naar de begrafenis van Friede van Katwijk reed, vertelde ze met verholen pret in haar 'doorrookte' donkere stem, hoe zij en Friede tijdens discussies met de manlijke collega's weinig zeiden, want 'die mannen dachten het altijd zo goed te weten'.

Een fijne collega, een uitmuntende lerares en een wijze, integere vrouw is met Mariette heengegaan.

Drs. P. Schraa

Publicaties van oud-leerlingen

Prof. Dr. A. (Adriaan) Blaauw (1932), emeritus hoogleraar sterrenkunde aan de Universiteiten van Groningen en Leiden, publiceerde in 2004 *My Cruise Through the World of Astronomy*.

Deze terugblik op zijn studie en loopbaan verscheen in het Amerikaanse sterrenkundig jaarboek 'Annual Review of Astronomy and Astrophysics' voor het jaar 2004. Hij heeft daarin vermeld hoe hij al in zijn Lyceumjaren (1926-1932) in zijn interesse in de sterrenkunde werd aangemoedigd door zijn wiskundeleraar, Drs (later Dr) L.A. van Wijk, en herinnert zich hoe hij zijn zelfgebouwde sterrenkijker eens (op de fiets) meenam naar school voor een demonstratie van de huisvlijtproducten van de leerlingen. Hij woonde in de Watergraafsmeer van waaruit je de sterrenhemel toen nog kon bewonderen zonder al te veel last te hebben van de stadsverlichting.

Drs. R. (Reinout) Hogeweg (1968) is docent taalbeheersing en communicatieve vaardigheden aan de Hogeschool INHOLLAND Haarlem. Hij publiceerde: *Een goed rapport. Aanwijzingen voor de verzorging van rapporten, scripties en verslagen*, ThiemeMeulenhoff, Utrecht/Zutphen, 2004 (derde druk), waarvan inmiddels tegen de 250.000 exemplaren zijn verkocht.

Dat dit-gedoe. Een volledige én begrijpelijke uitleg van de spelling van de Nederlandse werkwoorden, Wolters-Noordhoff, Groningen/Houten 2003.

Drs. E. (Ed) van Thijn (1953) beschrijft in *Achttien adressen op ontroerende wijze zijn ervaringen als kleine jongen op de vele onderduikadressen, in Westerbork en in het Huis van Bewaring van Zwolle*. (Uitgeverij Augustus, 2004)

Dorine van der Klei (1959), *Kinderen in de Jordaan* (Uitgeverij De Verbeelding)
We kennen Dorine als zangeres, maar na haar schooltijd werkte zij als fotojournaliste. In 1960 maakte ze in de Jordaan ontroerende foto's van op straat spelende kinderen, welke fotoreportage nu in boekvorm is verschenen.

Overlopen

door Esther Geerlings, docente Latijn

Toen ik tien jaar geleden eindexamen op het Amsterdams deed, had ik niet gedacht er ooit nog te zullen komen: Wolkenland. In 1997 schreef ik voor dit bulletin bij wijze van afscheid een nostalgisch stukje over mijn laatste week aan de Poetskesweg, twee jaar eerder. Geen moment had ik toen kunnen vermoeden dat ik Wolkenland tien jaar later in een heel andere rol zou terugzien. Temidden van 34 dertien- en veertienjarigen namelijk.

Ik zal u eerst kort de toedracht van dit weerzien vertellen. Eind 2003 werd ik, kort na mijn afstuderen in de archeologie, gebeld door Rik Deinema, mijn oude docent klassieken op het Amsterdams. Er kwam op school een kleine vacature vrij voor één klasje Latijn, of het me wat leek. Ik had het nooit voor mogelijk gehouden ooit in het onderwijs terecht te komen; ik dacht een hekel te hebben aan kinderen. Toch was mijn nieuwsgierigheid door dit telefoontje geprikkeld. Ik was op dat moment bij gebrek aan leuke banen werkzaam als secretaresse bij een klein bedrijfje. U begrijpt dat ik daar als academicus niet erg gelukkig van werd en besloot op het aanbod van school in te gaan. Het lesgeven beviel me prima, na de zomer kreeg ik er drie klassen bij en werd mentor van Gymnasium twee. En zo zat ik begin januari weer in de bus naar 's Heerenbergh. Met 34 pubers en collega Deinema.

"Zou er veel veranderd zijn?" vroeg ik me af terwijl achter me de Gameboys bleipten. Toen draaide de bus het onverharde pad naar Wolkenland op. Het ligt er nog net zo bij als tien jaar terug en ook binnen bleek niets veranderd. Dit tot mijn grote vreugde. De bruine plavuizen liggen er nog, het pingponghok staat er nog, zelfs de beheerders zijn er nog. Wel veranderd was dat ik nu niet alleen zonder kloppen de docentenkamer bleek te mogen betreden, maar dat ik ook een eigen slaapkamer had. Met badkamer, douche-gordijn en verwarming!

De leerlingen waren uiteraard op de hoogte van mijn oudleerling-zijn en vroegen me de oren van het hoofd over wat ik vroeger in Wolkenland gedaan had. "Bent u wel eens overgelopen?" "En bent u toen betrapt?" "Heeft u wel eens op het podium moeten slapen?". Al snel verspreidde het gerucht zich dat ik eens via dekens naar buiten ben geklommen en toen net aan de blikken van voornoemde heer Deinema ontsnapt ben. Eén voor één kwamen de kinderen mij vragen of dit 1. echt waar was en 2. hoe ik dat dan gedaan had en of het eng was. Ik steeg met de minuut in achtung en de conclusie van de meisjes was dat ze het wel erg "cool" vonden, maar toch ook erg eng. Ik kon die avond rustig slapen. Wat deze meisjes betreft mocht ik overigens best bij hen op de zaal, zo'n kamer alleen vonden ze maar ongezellig voor me. De schatten.

Al gauw bleek wat de belangrijkste verandering in Wolkenland is: de branddeur tussen de jongens- en de meisjeskant. Deze deur springt van het slot zodra het brandalarm afgaat. Door het bestaan van deze deur is het niet meer onveilig om de meisjeskant 's nachts af te sluiten, hetgeen ook altijd gebeurt, zo lichte collega Deinema mij in. De eerste nacht draaide ik dus braaf de deur boven aan de trap op slot. De meisjes probeerden dit nog ongedaan te maken door paniekerige scenario's te schetsen over een kapot brandalarm en de juf die net in coma was geraakt door de rook. Tevergeefs, de tussendeur bleef dicht. Ik heb heerlijk geslapen.

In de loop van de week bleek dat niet alleen de kinderen het jammer vonden dat de tussendeur 's nachts op slot moest: "Mevrouw, dat is oneerlijk, zo hebben we geen enkele kans!". Ook de juf had het gevoel dat er iets miste. Ik kon me nog zo goed herinneren hoe spannend het altijd was om op je sokken naar beneden te sluipen, dan onderaan de trap te zien dat de docenten op wacht zaten en gauw weer gillend naar boven te rennen. Om maar te zwijgen over die keer met de dekens.

Zo gebeurde het dat op de bonte avond, na de toneelstukjes, de disco, het schuifelen en het limbodansen toevallig de tussendeur niet op slot zat. En toevallig zat ik die avond voor het raam in de docentenkamer zodat collega Deinema de stoet Pokémon-pyjama's niet voorbij zag schuiven op weg naar de jongens. Na een minuut of twintig werd het lawaai te opvallend en ben ik naar boven gestampt. Daar trof ik alle 34 kinderen in één van de slaapzalen aan. Ik veinsde een donderpreek en bulderde dat de meisjes terug naar bed moesten. Gillend renden ze voor me uit terug door de koude gang de trap op de slaapkamers in. Daar stond ik dan temidden van 15 puber-meisjes, hijgend, het hart in de keel, met trillende knieën. Dat was spannend! Ik ben geloof ik nog niet helemaal over Wolkenland heen.

Esther Geerling (1995)

Juf spreekt de klas toe

Veertig kinderen in één slaapzaal

In memoriam Dr. Hans Vleeschdraager

Het spreekt vanzelf dat niet na het overlijden van iedere oud-Lyceïst een 'in memoriam' in het OLO-bulletin kan worden opgenomen. Maar in het leven van Hans Vleeschdraager hebben zich gebeurtenissen voorgedaan, die verdienen om in gedachtenis te houden. Tot de intiemste vrienden die dankzij Gummings Lyceum mijn leven hebben verrijkt, reken ik Hans.

Vooraf na ons eindexamen (1940, 1941) is onze vriendschap intenser geworden. Wij hadden urenlang gesprekken waarbij wij diep ervan doordrongen waren, dat ons land in de greep was geraakt van een barbaarse totalitaire macht. Wij ervoeren hoe fundamentele waarden en normen van menselijkheid en menswaardigheid in hun tegendeel waren omgekeerd.

Onze geregelde contacten werden onderbroken als gevolg van mijn 'onderduiken'. Hans was in het verzet terecht gekomen. Hij had daarmee een enorm persoonlijk risico op zich genomen. Zijn opdracht was bijzonder gevaarlijk. Bovendien had Hans een markant joods voorkomen.

Geallieerde piloten, boven ons land neergeschoten, moesten worden geloodst naar 'neutraal' gebied (Zwitserland, Spanje), dwars door België en Frankrijk.

Hans kreeg het traject Brussel-Parijs toebedeeld. Steeds weer was het passeren van de Duitse douane een uiterst hachelijke aangelegenheid.

Weliswaar beschikten de Britten, Amerikanen en Canadezen over goed vervalste paspoorten, maar toch....

Eens was Hans met zijn 'klanten' al de grens gepasseerd, toen de douane hem terug riep. Hans dacht: 'nu gaat het fout'. Terug bij de Duitse douanebeambte: 'Geef mij nog eens de paspoorten die u mij zojuist toonde', beveelt hij. En daarna tegen andere grensgangers: 'Kijk, zulke geldige paspoorten moeten jullie mij overhandigen', wijzend op de documenten die Hans had ingeleverd.

Ik zie het 'poker face' waarachter in die uiterst netelige situatie Hans zijn enorme angst verborgen heeft.

Voor zijn verzetswerk heeft Hans een hoge Franse onderscheiding ontvangen. Nooit heeft hij deze onderscheiding gedragen, dit was kenmerkend voor zijn persoonlijkheid: uiterst bescheiden, nogal teruggetrokken. Maar achter de uiterlijke nuchterheid ging een intens gevoelsleven schuil. Meestal sprak Hans op gedempte toon. Maar als hem iets ter harte ging werd, met de tinteling van zijn blik, zijn stem een heldere expressie van zijn beweging.

Tijdens zijn verzetsperiode was Hans lid geworden van de Eglise Réformée. In zijn geestelijk leven nam het gebedenboek van de Taizé-gemeenschap een belangrijke plaats in.

Terug in Amsterdam zou hij vooral geboeid worden door de originele prediking van Kleys Kroon. Deze begaafde hervormde predikant heeft veler ogen geopend voor de unieke betekenis van het Oude Testament wat betreft de grondslagen van onze cultuur en maatschappij.

Na de bevrijding doorliep Hans vlot zijn medische studie in Amsterdam en Parijs. Hij promoveerde aan de Sorbonne op een cardiologisch onderzoek. Tijdens een conferentie van medici verloor Hans zijn hart aan een vakgenote, Simone Turco, afkomstig uit Algiers.

Na hun huwelijk vestigden zij zich te Blida, Hans als cardioloog, Simone als huisarts. Onze vriendschap werd onderhouden door gezamenlijk ondernomen reizen en tussentijdse ontmoetingen.

Toch zouden er jaren verstrijken waarin het niet gelukte contact te bewaren. Onze laatste ontmoeting vond plaats in het buitenverblijf 'Laag Wolfheze' tijdens een door de oud-Lyceïst Chris van Eeghen en zijn vrouw georganiseerde klassereünie op 7 juni 2000.

Hans en Simone waren voor deze gelegenheid overgekomen uit Toulon, waar zij zich gevestigd hadden, na vele perikelen te hebben doormaakt in het roerige Algerije. Het bericht van Hans' verscheiden bereikte mij enkele maanden geleden.

Rudolf Boon¹ (1941)

¹ Rudolf Boon was predikant te Landmeer en van 1989 tot 1991 hoogleraar aan de Vrije Universiteit te Amsterdam (red.)

Van het Secretariaat

Adresboek

Het adresboek (uitgave 2002) inclusief supplement nr. 3 kunt u bestellen bij het OLO-secretariaat, waarna het u wordt toegezonden met een acceptgiro ad € 6,75 (incl. € 2,25 porto).

Als het adresboek al in uw bezit is, wordt het supplement op aanvraag gratis aan u toegestuurd.

In memoriam (jaartal heeft betrekking op het jaar van schoolverlaten)

Nico Vink (1956)

Hans Ariëns Kappers (1929)

Ientje Kleiweg de Zwaan -

van Nicrop (1935)

Henk van den Assem (1954)

Marianne Lulofs-Schulting (1947)

Rudi Brouwer (1937)

Heinz Salomons (1936)

Irène de Vries-Gunzburg (1928)

Oeko Smit (1934)

Biem Dunbar-Scholten (1931)

Judith Hoese-Spitz (1938)

Hannie van den Bergh-Gompen (1929)

Jan Schrijver (1936)

Mien ter Meulen-Wijnmalen (1929)

mevrouw A. Reurink-Bon,

docente Lich.Oef.

van 1950 tot 1972

Amie Zeeman (1928)

Paul Bromberg (1948)

Tonny Verlaan (1955)

Bart Staal (1970)

Ivo Schuilwerf (1951)

Mw.dr. M.H. Klauwers

docente klassieke talen

1950/1962 en 1970/1982

Wim van Heusden (1941)

*Mevrouw Reurink in 1962
(foto Hein Hampe)*